

SÖDERTÖRNS TINGSRÄTT
Avdelning 3

DOM
2016-05-11
meddelad i
Huddinge

Mål nr: B 2639-16

PARTER (Antal tilltalade: 1)

Tilltalad

Mouhannad Droubi, 19870103-9094
Frihetsberövande: Häktad
c/o Muataz
Harpundsvägen 54 Lgh 1202
124 58 Bandhagen
Medborgare i Syrien

Offentlig försvarare:

Advokat Magnus Strömberg
Advokatfirman Strömberg
Box 44018
100 73 Stockholm

Åklagare

Kammaråklagarna Hanna Lemoine och Henrik Attorps
Åklagarmyndigheten
Internationella åklagarkammaren i Stockholm
Box 57
101 21 Stockholm

Målsägande

Enes Abu Ahmad
c/o målsägandebiträdet

Målsägandebiträde:

Advokat Claes Borgström
Advokatbyrån Claes Borgström AB
Högbergsgatan 93
118 54 Stockholm

DOMSLUT

Brott som den tilltalade döms för

Grov misshandel, 3 kap 6 § 2 st brottsbalken
2012-06-01 -- 2012-06-05

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
141 84 Huddinge	Björnkullavägen 5 A	08-561 660 30	08-711 05 80	måndag - fredag
		E-post: sodertorns.tingsratt.avdelning3@dom.se		08:30-16:00
		www.sodertornstingsratt.domstol.se		

Åtal som den tilltalade frikänns från

Folkrättsbrott, 22 kap 6 § 1 st brottsbalken i sin lydelse före 1 juli 2014
2012-06-01 -- 2012-06-05

Påföljd m.m.

Fängelse 7 år

Utvisning

Den tilltalade utvisas ur riket enligt 8 a kap 1 § utlänningslagen (2005:716) och förbjuds att återvända hit. Överträdelse av förbudet kan medföra fängelse i högst 1 år.

Skadestånd

Mouhannad Droubi ska betala skadestånd till Enes Abu Ahmad med 268 820 kr jämte ränta på beloppet enligt 4 och 6 §§ räntelagen (1975:635) från den 31 juli 2012 till dess betalning sker.

Förverkande och beslag

Beslaget av en dator och en mobiltelefon ska bestå till dess domen i ansvarsdelen har vunnit laga kraft (Nationella operativa avdelningen, beslagsliggare 2014-0104-BG281 p. 6 och 7).

Häktning m.m.

Mouhannad Droubi ska vara kvar i häkte till dess att domen vinner laga kraft mot honom i fråga om påföljd och utvisning.

Sekretess

Sekretessen enligt 5 kap 1 § rättegångsbalken och 21 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) ska bestå i fråga om den opixlade film som spelats upp vid förhandlingen inom stängda dörrar.

Brottsofferfond

Den tilltalade åläggs att betala en avgift på 500 kr enligt lagen (1994:419) om brottsofferfond.

Ersättning

1. Magnus Strömberg tillerkänns ersättning av allmänna medel för sitt arbete som offentlig försvarare med 372 296 kr. Av beloppet avser 214 767 kr arbete, 41 310 kr tidspillan, 41 760 kr utlägg och 74 459 kr mervärdesskatt.
2. Claes Borgström tillerkänns ersättning av allmänna medel för arbete som målsägandebiträde med 187 591 kr. Av beloppet avser 109 809 kr arbete, 24 300 kr tidspillan, 15 964 kr utlägg och 37 518 kr mervärdesskatt.
3. Kostnaden för försvaret och målsägandebiträdet ska stanna på staten.
4. Mouhannad Droubi tillerkänns ersättning av allmänna medel för sina kostnader för bevisning med 12 500 kr, varav 2 500 kr avser mervärdesskatt.

5. Enes Abu Ahmad, som har kallats till förhör i anledning av åklagarens talan, tillerkänns ersättning av allmänna medel med 4 491 kr.
-

Innehåll

FÖRKORTNINGAR.....	5
BAKGRUND	6
ÅKLAGARNAS BEGÄRAN	7
MÅLSÄGANDEN ENES ABU AHMADS BEGÄRAN	8
TILLTALAD MOUHANNAD DROUBIS INSTÄLLNING	8
UTREDNINGEN	9
HÖRDA PERSONER	10
Enes Abu Ahmad	10
Mouhannad Droubi	16
Mohamad Kamal Farhat.....	21
Mohamad Sahl Abu Khalil.....	22
Abdulkhader Sheikabdo	23
Ola Engdahl.....	25
Said Mahmoudi	28
DOMSKÄL	31
Mouhannad Droubi ska dömas för grov misshandel.....	31
Åtalet avseende folkrättsbrott ska ogillas.....	36
Mouhannad Droubi ska utvisas	44
Påföljden ska bestämmas till sju års fängelse	45
Skadestånd.....	45
Ersättningar	46
Övrigt	47

FÖRKORTNINGAR

COI	The Independent International Commission of Inquiry on the Syrian Arab Republic
FSA	Fria syriska armén
ICRC	International Committee of the Red Cross
ICTY	International Criminal Tribunal for the former Yugoslavia
MR-rådet	Förenta Nationernas råd för mänskliga rättigheter
Kunarac-målet	<i>The Prosecutor v. Dragoljub Kunarac</i> , Case No. IT-96- 23, Appeals Judgement of 12 June 2002
Limaj-målet	<i>The Prosecutor v. Fatmir Limaj</i> , Case No. IT-03-66-T, Judgement of 30 November 2005
Tadić-målet	<i>The Prosecutor v. Duško Tadić</i> , Case No. IT-94-1, Opinion and Judgement of 7 May 1997

BAKGRUND

Mouhannad Droubi är syrisk medborgare och kommer från staden Latakia. Han blev den 9 maj 2011 berövad friheten av syriska myndigheter på grund av att han hade deltagit i demonstrationer mot regimen och presidenten Bashar al-Assad. Han frigavs efter ungefär ett år. Kort efter frigivandet lämnade han Latakia och han kom sedan i kontakt med personer tillhörande Fria syriska armén (FSA). Han kom därefter att vistas tillsammans med dessa personer i en by utanför staden al-Haffah. Under den tiden deltog Mouhannad Droubi och flera andra personer – i vart fall en av dessa var beväpnad med ett automatvapen – i en våldsutövning mot en bunden och sedan tidigare skadad person. Våldsutövningen spelades in på film. De syriska regimstyrkorna inledde den 5 juni 2012 en väpnad attack mot al-Haffah där många anhängare av FSA fanns. Regimstyrkorna övertog al-Haffah den 13 juni. I samband därmed lämnade FSA-anhängarna staden. Även Mouhannad Droubi lämnade området. Han begav sig över bergen till Turkiet och han kom senare till Sverige. Här ansökte han om asyl och han fick den 12 december 2013 permanent uppehållstillstånd och alternativ skyddsstatusförklaring.

Sedan filmen med den inspelade våldsutövningen kommit till den svenska polisens kännedom anhölls och häktades Mouhannad Droubi i oktober 2014 som misstänkt för grov misshandel. I början av februari 2015 väcktes åtal och den 26 februari 2015 dömdes Mouhannad Droubi av tingsrätten för grov misshandel och folkrättsbrott till fem års fängelse (Södertörns tingsrätts mål B 13656-14). Tingsrätten avslog åklagarnas yrkande om att Mouhannad Droubi skulle utvisas från Sverige. Domen överklagades av såväl åklagarna som Mouhannad Droubi. Åklagarna yrkade att Mouhannad Droubi skulle dömas till ett längre fängelsestraff och utvisas. Mouhannad Droubi yrkade i första hand att han skulle frikännas.

Under tiden målet pågick i hovrätten identifierades målsäganden. Bl.a. mot bakgrund av att åklagarna och Mouhannad Droubi begärt att målsäganden skulle

höras beslutade hovrätten att undanröja tingsrättens dom och återförvisa målet till tingsrätten för ny prövning.

ÅKLAGARNAS BEGÄRAN

Åklagarna har begärt att Mouhannad Droubi ska dömas för *grov misshandel* och *folkrättsbrott* enligt följande.

Under våren och sommaren 2012 pågick en intern väpnad konflikt i Syrien mellan å ena sidan staten Syrien och å andra sidan ett flertal motståndsrörelser, däribland den väpnade gruppen Fria Syriska Armén.

1. Mouhannad Droubi har, i vart fall från våren 2012, värvats av en väpnad grupp kopplad till Fria Syriska Armén och har i egenskap av medlem i gruppen någon gång mellan den 1 mars 2012 och 31 juli 2012 i Latakia-regionen i Syrien misshandlat Abu Ahmed Enes, tidigare tillhörande den syriska statens väpnade styrkor, nu ingående i en oppositionell grupp och vid aktuellt tillfälle fängslad av den grupp Mouhannad Droubi ingick i, genom att tillsammans och i samförstånd med ett flertal andra personer och även i samband med uttalade dödshot:

- Upprepade gånger slå honom i huvudet och mot kroppen med en batong eller batongliknande föremål.
- Upprepade gånger slå honom i huvudet och mot kroppen med en piska eller liknande föremål.
- Upprepade gånger slå honom i huvudet och mot kroppen med en tång och uttala hot om att klippa av målsägandens tunga.
- Upprepade gånger sparka honom mot kroppen och huvudet.
- Upprepade gånger slå honom i huvudet och mot kroppen med händer.
- Upprepade gånger slå honom i huvudet med dricksglas.
- Upprepade gånger hälla vätska över hans skadade kropp

Misshandeln har, förutom svår smärta, orsakat kroppsskador i form av sår- och tandskador samt svullnader.

Misshandeln ska bedömas som synnerligen grov eftersom Mouhannad Droubi visat synnerlig hänsynslöshet genom att tillsammans med flera andra personer under flertalet dagar och nätter utsätta målsäganden, som varit bunden till händer och fötter och helt försvarslös, för tortyrliknande misshandel vid upprepade tillfällen.

Vidare har gärningen orsakat Abu Ahmed Enes synnerligt lidande eftersom misshandeln fortsatt även efter att han fått omfattande skador samt eftersom gärningen har lett till långvarig smärta och inneburit dödsångest.

2. Mouhannad Droubi har genom den tortyrliknande misshandeln i punkten 1, mot en person försatt ur stridbart skick, gjort sig skyldig till en svår överträdelse av den gemensamma artikel 3 i Genèvekonventionerna I-IV samt allmänt erkända grundsatser som rör den internationella humanitära rätten.

Lagrum: 22 kap. 6 § 1 st. brottsbalken i sin lydelse före 1 juli 2014 samt 3 kap 6 § 2 st. brottsbalken

Åklagarna har även begärt att Mouhannad Droubi ska utvisas ur riket med förbud att återvända. Vidare har åklagarna begärt att beslagen av en dator och en mobiltelefon ska bestå till lagakraftvunnen dom i ansvarsdelen.

MÅLSÄGANDEN ENES ABU AHMADS BEGÄRAN

Enes Abu Ahmad har biträtt åtalet och begärt att Mouhannad Droubi ska betala skadestånd till honom med sammanlagt 268 820 kr jämte ränta enligt 4 § räntelagen från den 31 juli 2012. Av beloppet avser 125 000 kr kränkning enligt 2 kap. 3 § skadeståndslagen (1972:207), 29 370 kr sveda och värk (6 månader á 5 500 kr med åldersavdrag 89 % för en 36-åring), 24 000 kr förlust av sex tänder (4 000 kr/tand), 450 kr kostnad för att ta bort roten till sex tänder samt 90 000 kr sex tandimplantat (15 000 kr/st.).

Enes Abu Ahmad har förbehållit sig rätten att återkomma med begäran om ytterligare ersättning för tandimplantat, om de skulle visa sig kosta väsentligt mer.

TILLTALAD MOUHANNAD DROUBIS INSTÄLLNING

Mouhannad Droubi har förnekat brott och bestritt begäran om utvisning. Han har inte haft någon invändning mot åklagarnas begäran om beslag. Han har i skuldfrågan närmare redovisat sin inställning enligt följande.

Han vidgår att han har misshandlat Enes Abu Ahmad genom att slå honom med ett piskliknande föremål under den tid som filmen visar. Han bestrider dock ansvar för detta eftersom han tvingats vara med i den väpnade gruppen och utföra misshandeln varför han har handlat i nöd och hans handlande har varit försvarligt. Han gör vidare gällande att det inte har varit fråga om några hårda slag och att dessa endast orsakat en hastigt övergående smärta. Han bestrider att han handlat tillsammans och i samförstånd med övriga inblandade i misshandeln, varför han inte under några förhållanden ska ansvara för andras gärningar.

När det gäller påståendet om folkrättsbrott har han bestritt att det förelåg en intern väpnad konflikt i Syrien före mitten av juli 2012, vilket ligger i tiden efter den filmade händelsen. Han har även bestritt ansvar för folkrättsbrott på den grunden att Enes Abu Ahmad inte ingick i kretsen av skyddade personer.

I skadeståndsdelen har Mouhannad Droubi bestritt begäran med hänvisning till sin inställning i skuldfrågan. När det gäller tandkostnader har han även bestritt att tänderna slogs ut vid misshandeln och anför att det inte går att avgöra tiden för tandskadornas uppkomst bl.a. mot bakgrund av Enes Abu Ahmads generellt dåliga tandstatus. När det gäller sveda och värk har han vitsordat månadsbeloppet. Han har i övrigt vitsordat begärda ersättningsbelopp som skäliga i och för sig med undantag för begärt belopp för kränkning.

UTREDNINGEN

Mouhannad Droubi och Enes Abu Ahmad har hörts. Därutöver har vittnesförhör på Mouhannad Droubis begäran hållits med Mohamad Kamal Farhat och Mohamad Sahl Abu Khalil. På åklagarnas och Mouhannad Droubis begäran har vittnesförhör hållits med Abdulkhader Sheikabdo, som även hördes vid tingsrättens tidigare förhandling (mål B 13656-14).

Vidare har förhör som på Mouhannad Droubis begäran hållits med professorn i folkrätt vid Stockholms universitet Said Mahmoudi samt förhör som på åklagarnas begäran hållits med docenten vid Försvarshögskolan Ola Engdahl vid sammanträde för bevisupptagning åberopats. Även förhör som hållits med Ola Engdahl vid tingsrättens tidigare huvudförhandling (mål B 13656-14) har åberopats.

Som skriftlig bevisning har bl.a. följande handlingar åberopats.

- Rapporter från Förenta Nationernas Råd för mänskliga rättigheters undersökningskommission för Syrien, COI,
- Statistik över antal dödade,
- Pressmeddelanden från Internationella Röda Korset, ICRC,
- Nyhetsrapporteringar,
- Sakkunnigutlåtande från Statens kriminaltekniska laboratorium (nu Nationellt forensiskt centrum),
- Fotografier och chattloggar från Mouhannad Droubis dator och telefon,
- Översättning av text på vägg,
- Sakkunnigutlåtande från professor Said Mahmoudi,
- Rättsintyg avseende Enes Abu Ahmads skador.

Vidare har en film över den aktuella våldsutövningen spelats upp i pixlad och opixlad version.

HÖRDA PERSONER

De hörda personerna har i huvudsak uppgett följande.

Enes Abu Ahmad

Han föddes i al-Haffah i provinsen Latakia 1980. Han har tidigare arbetat som militärpolis i Damaskus och därefter i Homs. I tjänsten som militärpolis körde han

även beslagtagna bilar mellan Damaskus och Homs och medverkade vid fångtransporter.

Den 23 februari 2012 hoppade han av regimstyrkorna eftersom han ansåg att hans folk, däribland hans egna släktingar, behandlades orättvist och attackerades. När han hoppade av fick han kontakt med en man, Saaïd Tarboush, som ledde en oppositionell grupp i al-Haffah. Han anslöt till gruppen i början av mars 2012. Gruppen tränade och förberedde sig för strid, bl.a. genom vapenträning och genom att gräva skyttegravar. Gruppen hade inget särskilt namn, men var kopplad till FSA och använde sig av samma symbol som FSA. Saaïd Tarboush försåg gruppen med pengar och vapen. De fick även bo i Saaïd Tarboushs hus, ett tvåvåningshus med flera rum. Sammanlagt var de kanske 50-60 personer av vilka han kände dem som kom från samma område som han, men inte övriga.

Tre dagar före misshandeln, en måndag, kom en leverans med vapen. Han hade bildat en grupp som bestod av 20-25 personer som han bad om att få beväpna. De flesta i gruppen var militärer sedan tidigare. Han fick dock beskedet av Saaïd Tarboush att han bara skulle få två AK47:or, en till honom själv och en till hans kusin. Det blev gräl mellan dem och han sa ”jag behöver inte dig eller dina vapen” och gick därifrån.

På torsdagen därefter fick han ett samtal från en person vid namn Mohamad Aswad som bad honom komma och dricka kaffe med honom och Saaïd Tarboush. Han tog kaffe med sig och begav sig till mötesplatsen. De satt utanför en öde byggnad och drack kaffe när 6-8 beväpnade män gick förbi. Efter en stund grep de honom. Han försökte göra motstånd, men fick knytnävsslag mot ansiktet varefter de band honom och satte ögonbindel på honom. De tog även hans kläder och tillhörigheter såsom plånbok, telefon och körkort. Han fördes till en skola där de band honom vid en stol. En person som heter Al Nasser sparkade honom mot bröstet så att han och stolen åkte bakåt till andra änden av rummet. Al Nasser laddade därefter en AK47:a

och sköt en gång i väggen bakom honom. Patronen exploderade när den träffade väggen och han fick splitter i överarmen och nacken som han fortfarande har kvar i kroppen.

De började förhöra honom och anklagade honom för att vara spion, tjuv, mördare och våldtäktsman. De ville att han skulle erkänna detta under tortyr. En man högg honom med en kniv på låret.

Därefter förde de in en grupp från al-Haffah för att fortsätta förhöret, men de vägrade. De varken straffades eller drabbades på något annat sätt för att de vägrade. Det vet han eftersom han senare träffade en del av dem i Turkiet. En grupp från Latakia kom i stället och tog över förhöret. Det var dagen efter han greps dvs. på fredagen. En av dem i Latakigruppen var Mouhannad Droubi. Gruppens ledare var Badir Hamu. Han uppfattade det som att Mouhannad Droubi var vice eller ställföreträdare till Badir Hamu.

Han hade sett Mouhannad Droubi i Saaïd Tarboushs hus innan han greps, men de hade inte haft direkt kontakt med varandra. Mouhannad Droubi hade hans bälte på sig. Det var ett bälte som endast militärpolisen använde och det var bara han i området som hade varit militärpolis. Han känner inte till vad som hände med hans byxor eller andra tillhörigheter.

Latakigruppen fortsatte att misshandla honom dag och natt, de bytte av varandra. Den sjätte dagen var en tisdag. I efterhand har han fått veta att Saaïd Tarboush hade skickat meddelande till hans anhöriga om att de skulle släppa honom genom en ”demonstration” och mot ersättning denna dag. Regimen belägrade emellertid al-Haffah och planerna ändrades. Saaïd Tarboush skickade två personer som kom och tog bort hans ögonbindel och sa att han fick befria sig själv och fly. Han gjorde det och sökte sig till sin familj. Senare flydde han till Kurdernas Berg och därefter in i Turkiet.

Den svenska journalisten hittade honom i Turkiet. Journalisten, Saaïd Tarboush och en tolk kom till honom. Vid denna tid hade han fått meddelanden om att hans mamma var fängslad hos regimen i Syrien. Han hade fått veta att mamman kunde bli befriad om han överlämnade sig, men han litade inte på detta utan befarade att de skulle döda både honom och mamman. Journalisten började prata om Mouhannad Droubi och han förklarade att om han fick hjälp att befria sin mamma från fängelset, skulle han avsäga sig all rätt i målet mot Mouhannad Droubi. De lovade att försöka få ut hans mamma. Saaïd Tarboush stod hela tiden bakom journalisten och signalerade hur han skulle svara, när han skulle svara på frågan och när han inte skulle svara.

Under de fem dagarna han var frihetsberövad var han fastbunden i stolen hela tiden. De lossade endast hans band när han skulle på toaletten. Han kunde inte gå själv på grund av skadorna på benen. Kniven hade gått in långt i hans högra lår. På vänster lår hade han skador efter slag med piskor och pinnar. De slog med piskor på själva såret efter kniven, vilket var mycket smärtsamt. När han bad om vatten gav de honom det, men inte tillräckligt för att släcka hans törst. På samma sätt var det med mat, han fick inte äta sig mätt. De ville undvika att han behövde gå på toaletten.

Det var mellan fem och tio personer åt gången som deltog i misshandeln. Mouhannad Droubi kom och gick i rummet många gånger, oftare och längre än de andra. Mouhannad Droubi var med och misshandlade och såg även andra misshandla. Mouhannad Droubi gav order och bestämde. Efter ett tag när Mouhannad Droubi ledsnade, pekade han på några andra som skulle ta vid och sa ”nu kan ni roa er med honom”.

Det var också Mouhannad Droubi och en annan man som skapade ”flygande mattan”; en bräda i två stycken som fogats ihop med gångjärn så att de kunde öppnas som en dörr. Det är en sådan som finns på den av åklagarna åberopade

bilden (aktbilaga 65). Den som användes för honom var dock lite annorlunda med fyra ringar: två vid fötterna och två vid huvudet, och rep däremellan. Han bands över brädan med huvudet på ena sidan och fötterna på andra sidan. När de hade bundit fast honom lyfte de den rörliga delen och började slå honom.

Under de fem dygnens tortyr slog de honom på låren, ryggen, armarna och resten av benen, helt enkelt där de kom åt. Det fanns större piskor än de som var på filmen. Med piskorna blev han slagen på hela kroppen. De slog också med lysrör och flera gånger slog de sönder dricksglas mot hans huvud. De hällde vätska på hans sår, det var vatten blandat med salt och citronsaft. När de hällde vätskan hade han öppna sår på hela kroppen. Det går inte att beskriva hur det kändes. En gång var det Mouhannad Droubi som hällde på honom. De hade en plastbehållare och hällde, det var mer än ett fullt dricksglas åt gången. När de ville släcka sina cigaretter slängde de dem mot honom för att han skulle släcka dem med sina bara fötter. Det gjorde ont, men han släckte dem med hälen där det är tjockare hud. Han upplever att detta sist nämnda i sammanhanget och jämfört med misshandeln i övrigt var bagatellartat, inte värt att prata om.

Han trodde att han skulle dö, och han ville också det. Det kändes som att han dog många gånger varje dag. Ibland kom de och sa ”nu får du säga böneropet”, därefter sa någon att han fick läsa en vers ur koranen eller bereda sig på att dö. Alla visade sig macho mot honom. Han upplevde att han var deras underhållning. Han fick flera gånger höra att han skulle bereda sig på att dö, och han önskade det också. Han har ingen uppfattning om vilken dag filmen spelades in men han minns att de filmade fler sekvenser än den som visats i detta mål.

Han tror att de som misshandlade fick pengar och droger. De verkade vara påverkade och uppe hela nätterna. Saaïd Tarboush kom då och då och delade ut pengar. Han vet inte om de fick något mer än pengar, men att de fick pengar vet han

eftersom Saaid Tarboush ropade på var och en och sa ”kom du, stoppa de här i fickan”.

Vid ett tillfälle tillkallade de en sheikh, en slags imam, som skulle säga sin åsikt, sin fatwa, om att döda honom. De fick då i stället höra att det inte var tillåtet att göra som de gjorde, att ett sådant förhör inte var tillåtet. Imamen sa ”det spelar ingen roll hur bra människa som sitter på tortyrstolen, om ni gör såhär så kommer han att erkänna”. De brydde sig dock inte om det.

Piskorna var det värsta, och pinnarna. Området på låren var som dött och där fick han många slag. Han har fortfarande problem med benen. När det är kallt, spricker huden och det börjar blöda. Mannen med tången på filmen sa åt honom att sträcka ut tungan, men det han gjorde inte. Mannen slog då ut tänderna. Även slag med piskor mot munnen gjorde att han tappade tänder.

Innan han blev tillfångatagen hade han bara en skada på bakhuvudet. Han har opererat sig i ljumsken också. Inga av de synliga skadorna på filmen hade han före misshandeln.

Han hade svårt att gå under 6-7 månader efter misshandeln och han har skador som består idag. Just nu är det han lider värst av frånvaron av tänder. Han förlorade sex tänder vid misshandeln och kan inte äta som vanligt. Han har inte kunnat skaffa nya tänder eftersom han inte haft råd.

Anledningen till att han utsattes för detta var att han hade grälat med Saaid Tarboush om vapen. Det var den bakomliggande orsaken. När han och Saaid Tarboush blev osams handlade det om att han ville ha lika många vapen som de var i gruppen, medan Saaid Tarboush bara ville ge honom två vapen.

Det finns uppgifter han inte har kunnat lämna eftersom han är rädd om sin fru och sina barn. Det han har sagt i detta förhör är dock riktigt, han har inte ljutit. Det finns vissa saker som han har tigit om, exempelvis är det några han inte vill namnge.

Abdulkader Sheikabdo tog kontakt med honom efter första förhandlingsdagen i tingsrätten och frågade bl.a. om han tyckte det var rimligt att lägga allt ansvar på Mouhannad Droubi. Abdulkader Sheikabdo sa även att Mouhannad Droubi varit tvingad att göra detta och han svarade då Abdulkader Sheikabdo att ingen kan vara tvingad att göra sådant.

Mouhannad Droubi var inte tvingad att misshandla honom. Det fanns de som vägrade misshandla honom (al-Haffah-gruppen) och som inte straffades på grund av det.

Mouhannad Droubi

Han är uppvuxen i Latakia och bodde där med sin far, mor och sina syskon då oroligheterna bröt ut 2011. Han är sunnimuslim och diskrimineringen av sunniterna var anledningen till upproren. Han deltog i demonstrationer och greps av regimen den 9 maj 2011. Därefter var han frihetsberövad i 9-10 månader, men han minns inte vilket datum han släpptes. När man blir dömd till ett års fängelse i Syrien avtjänar man ca nio månader. Det han har sagt hos polisen om att han var frihetsberövad i ett år innebär i praktiken att han var frihetsberövad i 9-10 månader. Han förhördes och torterades under denna tid. Sedan hans familj mutat domaren släpptes han fri. Det var inga domstolsförhandlingar och han dömdes inte för något.

Efter frisläppandet återvände han hem. På grund av oroligheterna blev han och syskonen uppmanade av föräldrarna att fly. Han tog sig då först till en annan

stadsdel och därefter fick han rådet att lämna landet. Han fick kontakt med en chaufför som skulle ta honom och två andra personer till Turkiet. På vägen till Turkiet blev de stoppade av ett antal unga män med vapen. De tvingades kliva ur bilen och lägga sig på marken med huvudet nedåt. De drog upp hans tröja över huvudet så att han inte såg någonting och därefter fördes han bort med bil. Han fördes till ett okänt område och in i ett rum där de började förhöra honom. Förhöret fortgick under flera dagar. De hade fått information om honom och frågade bl.a. varför hans far arbetade i republikanska gardet.

Han är osäker på tiden, men han var där i ca tio dagar. Sedan fördes han till ett annat ställe där det fanns många andra i en byggnad – det var andra personer som varit på väg till Turkiet men som hade ”fastnat”. Han fick instruktioner att han inte fick lämna området.

Han tror att gruppen som tog honom till fånga var motståndare till regimen. Gruppen hade inget namn, men ledaren hette Saaid Tarboush. Alla lydde under Saaid Tarboush och, efter honom, Bedir Hamu. Saaid Tarboush rörde sig dock aldrig bland folk. FSA fanns inte under den tiden. Han kan inte minnas att han i polisförhör sagt att han togs till fånga av FSA och förstår inte hur han uppfattats på det sättet.

En dag kom Bedir Hamu tillsammans med några andra, bl.a. en Abu Hassan som var med då han blev gripen. De berättade att de hade gripit Enes Abu Ahmad dagen innan. De sa att Enes Abu Ahmad var efterlyst, att han hade deltagit i våldsdåd mot syrier och utfört våldtäkter samt att han arbetat på ett fängelse där han torterat en massa personer och att familjerna till dem som blivit torterade krävde att få tag på honom. Han vet inte om de talade sanning eller ljög. Innan dess hade han inte träffat Enes Abu Ahmad och visste ingenting om honom.

De fick veta att det var deras rättighet att utsätta Enes Abu Ahmad för tortyr eftersom de själva hade blivit torterade. En man som han lärt känna och som kallades för Nassih sa att han inte skulle motsätta sig utan göra som de sa. Det hade även varit en incident mellan honom och en person vid namn Nesser. Nesser var oberäknelig. Han hade gett Nesser 200 syriska lira till cigaretter. När Nesser kom med cigaretterna bad han om växel eftersom de bara kostade 50 lira. Nesser sa att cigaretterna kostade 200 och gick iväg. Han kastade cigarettpaketet efter Nesser. Nesser drog då fram en pistol från byxlinningen, laddade vapnet och sköt vid hans fötter.

Han fördes till huset, där Enes Abu Ahmad satt fastbunden. Bedir Hamu stod i dörröppningen och det fanns andra män, bl.a. Nesser, i rummet. De började misshandla Enes Abu Ahmad. Misshandeln filmades. Bedir Hamu stod bakom och gestikulerade att han skulle fortsätta att slå. Han visste inte vad han skulle fråga om utan vände sig om mot Bedir Hamu. När Bedir Hamu lämnat rummet stängde de av filminspelningen.

Det stämmer att det talades om att en sheikh, en präst, skulle komma och reda ut vad som gällde. Han vet inte om sheikhen kom dit, men det pratades om att han skulle komma. Han känner inte till att sheikhen skulle avgöra om Enes Abu Ahmad skulle dödas eller inte.

Dagen efter misshandeln började regimens anfall och bombningar mot al-Haffah. Han flydde då mot Turkiet. När han kom över den turkiska gränsen blev han skottskadad i samband med att han hjälpte den turkiska gränspolisens att flytta skadade personer.

Han var tvungen att misshandla Enes Abu Ahmad. De visste att hans far var med i republikanska gardet och de misstänkte säkert att han hade skickats dit för att

spionera. Hade han vägrat misshandla Enes Abu Ahmad så hade han hamnat i samma stol som honom.

Han har inte misshandlat Enes Abu Ahmad mer än som syns på filmen. Slagen han utdelade var inte så hårda. Han slog mest på den kind som inte var skadad. Det är inte han som i filmen uttalar att någon skulle lugna ner sig eller att Enes Abu Ahmad inte skulle dödas. Han har inte hållt vatten på eller bundit fast Enes Abu Ahmad på en flygande matta. Det var inte så att han deltog i misshandeln i flera dagar och nätter. Han vet inte varför Enes Abu Ahmad anklagar honom för detta.

Han har inte nämnt det där med sheikhen förut eftersom han mindes det först när Enes Abu Ahmad berättade det. Han har inte heller tidigare nämnt Saaïd Tarboush vid namn eftersom han var rädd för att skapa problem för sin familj. Anledningen till att han kan prata om honom nu är att Enes Abu Ahmad har nämnt hans namn.

Flera bilder på honom med vapen är tagna under den tid han var hos den oppositionella gruppen. Det kom några killar som ville posera med vapnen. Han har inte använt vapnen och magasinen var helt tomma eller inte använda.

Vissa personer började tillverka en flagga, eller snarare ett skynke eller en sjal, som visar att man är fri från regimen. Det var Syriens självständighetsflagga efter Frankrikes ockupation. Redan från första dagen när revolutionen bröt ut så gick folk ut med den flaggan. I samband med att FSA bildades började de använda flaggan och den blev en symbol för dem. Flaggan fanns dock även innan FSA hade bildats. Den användes av de oppositionella redan innan de hade börjat organisera sig.

Han hade ingen ledande roll i gruppen. Det stämmer att han i en chatt skrivit att han var befälhavare. Det var dock i samband med att han ville rentvå sig själv från ett rykte om att han skulle ha stulit guld m.m. Han fick hjälp med att öppna ett Facebook-konto i samband med att han hamnade vid gränsen i Turkiet. Det han sagt

i tidigare polisförhör om att det var hans bror som öppnat kontot för länge sedan stämmer inte. Han var medtagen när han svarade på frågor av polisen.

Han började lägga upp saker på Facebook i slutet av juli 2012 då han befann sig i Turkiet. Den 31 juli la han upp den aktuella filmen som han hade hittat på en syrisk nyhetssida. Anledningen till det var att han inte ville att någon skulle misstänka honom för att vara regimtrogen och spion.

Våren 2013 befann han sig i Egypten med andra personer bl.a. Mohamad Kamal Farhat. Den 16 april 2013 la han därifrån upp filmen på nytt. Anledningen till det var att han blivit uppringd av en kille som frågade ”har du flytt nu eller?”. Samma sak gällde vid publiceringen av filmen i juni samma år. Han kände sig tvungen att göra detta för att hålla misstankar och ryktesspridning borta.

Bältet han har på bilderna fick han tillsammans med byxorna det satt i, när han fördes till huset där Enes Abu Ahmad fanns. Han hade haft ett par svarta mjukisbyxor och de sa åt honom att byta kläder. Han hade inga rena kläder och då var det en kille som räckte över byxorna.

Det stämmer att han tidigt under förundersökningen förnekade att det var han på filmen. Anledningen till det var att han var rädd att den svenska polisen hade samröre med polisen i Syrien. Hade han hamnat i Syrien så hade han blivit dödad. Efter samråd med sin advokat fick han klart för sig att han inte skulle bli utvisad och då berättade han som det var.

När han slog Enes Abu Ahmad var det inga som riktade vapen mot honom och hotade honom till att slå. De gav honom bakgrundsinformation och han improviserade frågorna. De sa till honom att han skulle slå, men inte exakt var.

Det Enes Abu Ahmad har sagt om att de befann sig i samma boende är nog korrekt, men han såg aldrig honom där. Saaïd Tarboush hade en byggnad, ett höghus med män som löd under honom. Han har inte hört något om ett gräl mellan Enes Abu Ahmad och Saaïd Tarboush om vapen.

Han tog inte någon narkotika och han vet inte om någon annan gjorde det. Han fick inte heller någon ersättning.

Under första förhandlingen ljög Abdulkader Sheikabdo i sitt vittnesmål. Efteråt fick han ett brev från honom där han bad om ursäkt och sa att han ljugit. När han kom och besökte på häktet honom grät han och var ångerfull. Han har inte sagt till Abdulkader Sheikabdo att han hindrade de andra från att döda Enes Abu Ahmad. Inte heller har han sagt att han kört Enes Abu Ahmad till ett ställe utanför al-Haffah, där han släppts. Han frågade Abdulkader Sheikabdo varför han sagt så, och han skyllde då på att åklagarna hade pressat honom. Det stämmer inte heller det Abdulkader Sheikabdo sagt vid denna förhandling om att han var berusad. Han tror att Abdulkader Sheikabdo säger så för att han förstått att han gjort sig skyldig till mened.

Det kan stämma att han vid nio tillfällen tagit emot besök av Abdulkader Sheikabdo i häktet, första gången i augusti 2015.

Mohamad Kamal Farhat

Mouhannad Droubi och han är vänner sedan barndomen. Han bodde tillsammans med Mouhannad Droubi i Egypten under 3-4 månader 2013. Mouhannad Droubi berättade då för honom att han stoppats och tillfångatagits av en väpnad grupp när han var på väg ut ur Syrien. Mouhannad Droubi sa att de trodde att han var från regimen. Han vet inte vilka ”de” var. Eftersom de anklagade Mouhannad Droubi för

att han var *med* regimen så är hans slutsats att gruppen måste ha varit *mot* regimen. Han tror inte att gruppen tillhörde FSA eftersom FSA inte fanns vid den tiden.

Han såg filmen tillsammans med Mouhannad Droubi när de var i Egypten. När han frågade Mouhannad Droubi varför han gjorde som han gjorde i filmen förklarade han att de hade hotat att döda honom. Mouhannad Droubi sa att de annars hade skjutit honom. Han frågade Mouhannad Droubi varför han publicerat filmen och då sa han att det var för att de inte skulle tro att han var spion eller tillhörde regimen.

Mohamad Sahl Abu Khalil

Mouhannad Droubi var hans granne i Latakia. De lärde känna varandra när de var 16-17 år gamla. Han tog med Mouhannad Droubis mamma till Turkiet för att träffa honom då han var skottskadad. Det var i maj eller juni 2012. Mouhannad Droubi har berättat att han på väg mot Turkiet stoppades av en grupp. Han har uppfattat det som att gruppen var mot regimen och att de, sedan de fått veta att Mouhannad Droubis pappa arbetade statligt, misstänkte Mouhannad Droubi för att vara sänd av regimen för att skaffa information. Han vet inget om gruppen. Under den tiden hade FSA inte bildats än.

Mouhannad Droubi berättade att de tog honom till den man som misshandlades för att pressa Mouhannad Droubi och se om han var för eller mot regimen. Mouhannad Droubi sa att han var tvungen att utföra det de bad honom om. De hade sagt till Mouhannad Droubi ”eftersom du har varit frihetsberövad av regimen – kan du kräva din hämnd”. De talade om detta kort i Turkiet och därefter när Mouhannad Droubi var i Egypten när han hade sett filmen och de kommunicerade på Facebook.

Han blev chockad när han såg filmen eftersom han inte trodde att Mouhannad Droubi var kapabel att göra något sådant. Han frågade ”vad är det här?” och Mouhannad Droubi berättade då att de hade sagt till honom vad han skulle göra och

att han var tvungen och inte hade något alternativ. Mouhannad Droubi sa att de kunde ha dödat honom eller gjort vad som helst mot honom.

Han har inte tidigare tänkt på att ta kontakt med någon för att berätta vad han vet. Han visste inte att han kunde vara till hjälp. Han har inte så bra kännedom om lagen här och han har fullt upp med sitt liv så han har inte haft tid att tänka på saken.

Abdulkhader Sheikabdo

Han betraktar Mouhannad Droubi som en bror. Det stämmer att han kommer från Latakia och lärde känna Mouhannad Droubi när han kom till Stockholm och de under ca fem månader bodde i samma lägenhet.

Han minns inte så mycket av det han berättade vid förra huvudförhandlingen i tingsrätten. När han och Mouhannad Droubi pratade om filmen var de mycket onyktra. Han minns inte vad Mouhannad Droubi berättade, han kanske har fantiserat. Mouhannad Droubi har ljugit för honom då han sagt att han var befäl i FSA, vid den tiden fanns inte FSA i Latakiaprovinsen.

Det stämmer säkert att han i polisförhör sagt att han inte visste vad Mohannad Droubis grupp kallade sig, men att han visste att när Mohannad Droubi deltog i strid för FSA var det tillsammans med personer från Latakia. Det är dock lögner, han kan inte bekräfta det i dag. När de pratade om FSA var de onyktra. Det är riktigt att han berättat att Mouhannad Droubi var skottskadad när han skulle köra den misshandlade personen från området. Det är dock något som han har hört i berusat tillstånd, han kan ha hört fel eller missuppfattat. Samma sak gäller för uppgiften att Mouhannad Droubi sagt att han hindrat andra från att misshandla/döda agenten. Det var så han uppfattade vad Mouhannad Droubi sagt, men han kan ha missuppfattat honom.

Mouhannad Droubi bad honom att sitta kvar i rättssalen efter vittnesförhöret vid förra förhandlingen och det gjorde han. Han såg då filmen på skärmen i rättssalen. När han hörde vad som sades vid förhandlingen drog han slutsatsen att Mouhannad Droubi ljugit för honom bl.a. om sin medverkan i FSA.

Han var väldigt nervös när han hördes i tingsrätten förra gången och han misstänkte att rätten var allierad med regimen i Syrien. Han tänkte på sina anhöriga som är kvar i Syrien.

Han har besökt Mouhannad Droubi i häktet efter förhandlingen. Han minns inte hur många gånger men det kan stämma att det är nio gånger. Han bad Mouhannad Droubi om ursäkt eftersom det var fel av honom att vid det förra vittnesförhöret återberätta det som han hört när de var onyktra. Han träffade inte Mouhannad Droubi från det att han blev frihetsberövad i oktober 2014 till huvudförhandlingen i februari 2015.

Det stämmer att han har kontaktat målsäganden Enes Abu Ahmad och träffat honom efter första förhandlingsdagen. Både Mouhannad Droubi och Enes Abu Ahmad är ju hans landsmän och han blir ledsen när två landsmän är osams. Anledningen till att han träffade Enes Abu Ahmad var att han var nyfiken. En gång var det han och Mohamad Abu Khalil, och en annan gång han och en annan kille som träffade Enes Abu Ahmad. De talade bl.a. om händelsen som den här rättegången handlar om. Han ville veta om han skulle stå kvar vid sin väns sida. Om vännen var på fel sida så ville han inte det. Han är varken med den ena eller den andra. Han kanske har bett Enes Abu Ahmad att hjälpa Mouhannad Droubi. Han har erbjudit Enes Abu Ahmad arbete, det tycker han inte är konstigt eftersom man ska hjälpa andra om man kan. Han sa till Enes Abu Ahmad att han inte hjälper honom för Mouhannad Droubis skull, utan för att han är en fin person. Efter att ha talat med Enes Abu Ahmad har han dragit slutsatsen att Mouhannad Droubi lydde order.

Ola Engdahl

Han forskar och undervisar i folkrätt vid försvarshögskolan med inriktning på bl.a. krigets lagar och mänskliga rättigheter. Det har varit hans inriktning sedan 1999. Han kom under våren 2015 ut med en artikel om situationen i Syrien.

Man skiljer på om det är fråga om en internationell väpnad konflikt eller en icke-internationell väpnad konflikt. En internationell väpnad konflikt är en konflikt mellan två eller flera stater. En icke-internationell väpnad konflikt kan vara mellan en stat och en väpnad grupp eller mellan väpnade grupper. När det ska anses föreligga en icke-internationell väpnad konflikt och krigets lagar ska tillämpas är inte klart definierat i traktaten (artikel 3 i de fyra Genvèkonventionerna och tilläggsprotokoll II) men har utvecklats i praxis, framför allt i den internationella krigsförbrytartribunalen för det forna Jugoslavien (ICTY). De två huvudkriterier som har utvecklats i praxis är att *nivån* på stridigheterna/konflikten ska nå en viss grad och att grupperna ska vara tillräckligt *organiserade*.

Nivån på stridigheterna innebär att man skiljer konflikten från upplopp eller vanliga våldshandlingar; man ser på vapen och ammunition som används, hur många som dödsats, antal personer som flytt från stridigheterna, intensiteten i varje enskild stridighet m.m. Det har utvecklats ett antal indikativa faktorer – alla behöver inte vara uppfyllda men man letar efter detta för att kunna avgöra om intensiteten har nått en tillräcklig nivå.

Graden av organisation innebär att det krävs att grupperna har nått en viss grad av organisation. Det ska finnas en befälsstruktur, möjlighet att genomföra olika militära operationer, logistik för att tillföra vapen och personal, möjlighet att genomföra disciplinära åtgärder, tala med en röst m.m. Även det är indikativa faktorer som inte alla behöver vara uppfyllda.

Det första fallet då dessa frågor prövades var det s.k. Tadić-fallet i ICTY, men huvudkriterierna har utvecklats i senare fall. Man har intervjuat folk och tagit del av medierapportering för att hitta fakta så nära de som har varit med om händelserna som möjligt. Det innebär försök att få fram vad det är som har hänt, hur det har sett ut, för att avgöra om det har nått upp till den rättsliga nivån.

ICRC har en särskild ställning i de här frågorna, men de är försiktiga med att gå ut och hävda att det är en väpnad konflikt. Det viktiga är att det är en organisation som man kan lita på som gör en oberoende undersökning och en objektiv bedömning av vad som har hänt. Gällande Syrienkonflikten finns det en särskild oberoende undersökningskommission under FN:s MR-råd som har genomfört intervjuer och undersökt om det föreligger en väpnad konflikt. De har haft vissa svårigheter för de har inte haft tillträde till det syriska territoriet, så de har fått intervjua folk som har varit i området. Kommissionens bedömningar bygger framförallt på intervjuer och dokument som de har kommit över. Kommissionen var inledningsvis försiktig i sina slutsatser men kom fram till att det efter februari 2012 förelåg en väpnad konflikt i Syrien enligt den rapport som kom ut i augusti samma år. Det som var problematiskt i Syrien var inte nivån på våldsanvändningen, utan frågan om grupperna varit tillräckligt organiserade. Kommissionens bedömning framstår som rimlig utifrån fakta som den har tagit fram.

ICRC uttalade i juli 2012 att det rådde en intern väpnad konflikt i Syrien. ICRC:s arbetsmetod bygger på att de är neutrala och opartiska och kan närma sig parterna i konflikten. ICRC vill få parterna i konflikter att följa den humanitära rätten. Att ICRC inte uttalade sig om att det förelåg en intern väpnad konflikt tidigare kan inte tas till intäkt för att det inte gjorde det.

Även *regimen i Syrien* uttalade sommaren 2012 att det rådde en väpnad konflikt. Stater brukar sällan vilja gå ut med detta för tidigt eftersom det indikerar att man

inte har kontroll över området. Om de gör det då så kan det ha varit så under en lång tid redan. Det är dock svårt att veta hur regimer resonerar. Genom att gå ut med att det råder en väpnad konflikt säger man att man har förlorat kontrollen som man skulle ha upprätthållit, men det gör även att man kan använda våld på en högre nivå. När man går över till krigets lagar är visst våld som tidigare inte var tillåtet, tillåtet. Är krigets lagar inte tillämpliga så är det de mänskliga rättigheterna som styr våldsanvändningen och det är mer begränsande.

Han har ingen specifik information om vilka rebellgrupper som var dominerande i Syrien 2012, men utifrån kommissionens rapport så framstod FSA som den mest organiserade gruppen.

Att man säger att det råder en väpnad konflikt har en viss politisk betydelse. Det innebär att staten inte kontrollerar sitt territorium, och man ger en viss ställning till de andra som då anses vara parter i konflikten. Det är hans bild att ICRC är försiktig. Samtidigt vill ICRC hålla parterna ansvariga för att skydda civila. När ICRC går ut med sina ställningstaganden är det övergripande syftet att ha förtroende hos parterna. De är försiktiga med att sprida information de har som skulle kunna skada förtroendet.

Om det är en väpnad konflikt så gäller den humanitära rätten över det område som kontrolleras av parterna, utan att det behöver vara stridigheter överallt. Detta är en majoritet av experterna eniga om, men frågan om stridande personer tar med sig den humanitära rätten in i andra stater om man lämnar området är föremål för diskussion.

Migrationsverkets rättsliga ställningstaganden kring när en intern väpnad konflikt kan anses ha förelegat utgång från flyktingskyddsbehov och aktualiseras när det finns behov av att göra dessa bedömningar. De uttalanden Migrationsverket gjort

motsäger enligt hans mening inte ställningstagandet att det förelåg en intern väpnad konflikt i Syrien från februari 2012.

Det faktum att ett avtal om vapenvila slöts i mars 2012 är relevant för bedömningen av om det är en väpnad konflikt eftersom det är en indikator för att det är en organiserad grupp, om de har möjlighet att sluta avtal. Det handlar ju om att tala med en röst och att bli erkänd som någon som det går att förhandla med.

Han har delvis en annan syn än Said Mahmoudi har gett uttryck för när det gäller uttalandena från ICRC. Det ska göras en objektiv bedömning av fakta på marken (intensitet och organisationsgrad). Det tycks COI-rapporten ha försökt uppnå. Anledningen till att ICRC inte uttalat sig tidigare kan ha med politiska hänsyn att göra. ICRC har som syfte att behålla relationen till parterna. Det kan tänkas att de inväntar en lämplig tidpunkt, exempelvis efter att staten gått ut med sitt ställningstagande. Men en intern väpnad konflikt föreligger oberoende av om sådana omständigheter förelegat. ICRC:s uttalande har ingen rättslig effekt. Det skulle kanske ha betydelse om ICRC uttalat att det inte har förelegat någon intern väpnad konflikt förrän ett visst datum.

Han anser inte att det finns någon motsättning mellan COI:s rapport att det förelåg en intern väpnad konflikt i Syrien efter februari 2012 och ICRC:s uttalande den 17 juli samma år, utan han tror att ICRC inte gått ut med ställningstagandet tidigare på grund av politiska hänsynstaganden. Det är riktigt att ICRC:s offentliga ställningstagande i juli 2012 fick stor uppmärksamhet i media. Att det var politiskt viktigt innebär dock inte att det behöver vara rättsligt avgörande.

Said Mahmoudi

Han är sedan 1999 professor i internationell rätt vid Stockholms universitet, dessförinnan var han docent i folkrätt. Han har bl.a. skrivit och publicerat artiklar

om bruk av våld i folkrätten och han har uttalat sig i svenska och utländska media och även skrivit debattartiklar gällande Syrien.

I samband med begäran om utlåtande i detta mål gjorde han en omfattande undersökning. Han instämmer gällande fakta med det som står i tidigare dom och Ola Engdahls uttalande. Allt är sakligt och korrekt. Han är däremot inte enig i de slutsatser som dras kring hur ICRC:s uttalande respektive den tillfälliga kommissionens rapport ska värderas.

Som han har utvecklat i sitt utlåtande anser han att avgörande vikt vid bör läggas vid vad ICRC uttalar i dessa frågor. ICRC har till uppgift att utreda vad som pågår under en intern konflikt, ett inbördeskrig, och ge hjälp till parterna. Till ICRC är världens främsta experter på krigets lagar knutna som rådgivare.

Kommissionen har inrättats av Förenta Nationernas råd för mänskliga rättigheter (MR-rådet) och består av fyra experter på mänskliga rättigheter. Det är naturligt att kommissioner tillsatta av MR-rådet framförallt måste syssla med brott mot mänskliga rättigheter. Brott mot krigets lagar kan också sägas vara brott mot mänskliga rättigheter, men rådets mandat är inom FN-systemet och kan inte jämföras med ICRC:s mandat, som gäller specifikt krigets lagar. Att kommissionen ändå går in på frågan om en intern väpnad konflikt föreligger är naturligt, eftersom det är svårt att uttala sig om brott mot mänskliga rättigheter under pågående krig utan att beröra närliggande frågor som krigets lagar. Men det inte är kommissionens huvuduppgift. Kommissionens mandat gäller mänskliga rättigheter.

Det finns stora skillnader i hur de olika organen arbetar. ICRC är i regel på plats med eget folk tidigt efter att oroligheter bryter ut. De ser alltså från nära håll vad som händer och tar ställning efter det. Så arbetar i regel inte de kommissioner som tillsätts av MR-rådet utan de får sin information genom indirekta kanaler. De som ingår i kommissionerna är i regel högt respekterade och kända experter, ofta

experter på mänskliga rättigheter. Det finns dock flera exempel på felaktigheter i kommissioners rapporter, exempelvis har uppgifter om civila döda varit felaktiga och fått rättas senare. Han känner inte till att ICRC någonsin har backat från sina uppgifter.

Det förhållandet att ICRC konstaterat att det är inbördeskrig är att jämföra med att krigets lagar träder i kraft. Om något annat organ, exempelvis en kommission tillsatt av MR-rådet, uttalar samma sak måste man enligt hans uppfattning vara mer försiktig. Man kan då jämföra med en lag som har antagits, men inte trätt i kraft.

Det finns både för- och nackdelar för stridande parter när man konstaterar att det är en intern väpnad konflikt. Även för regeringen kan det vara en stor fördel eftersom man då kan använda de vapen m.m. som krigets lagar tillåter. Att krigets lagar ”träder i kraft” har konsekvenser för alla inblandade parter.

Det är en intressant fråga om man kan säga att krigets lagar måste gälla hela landet eller om det kan vara så att de endast gäller i vissa delar. Ola Engdahl anser att majoriteten av experter menar att så är fallet. Det råder dock meningsskiljaktigheter mellan experterna i den frågan.

Bedömningen av om det föreligger en intern väpnad konflikt görs beroende av fakta på marken. ICRC har inte angett vid vilket datum den intern väpnade konflikten inleddes. Han har utgått från att startdatum för en intern väpnad konflikt i Syrien antingen är den 14 juli 2012 då det offentliggjordes att ICRC skulle hålla en presskonferens, eller den 17 juli 2012 då man hade presskonferensen. ICRC väntar med sitt offentliggörande tills de är helt säkra. Att ICRC skrev att det ”currently” föreligger en intern väpnad konflikt i pressmeddelandet från juli 2012 anser han är ett starkt argument för att det inte förelåg ett inbördeskrig dessförinnan. ICRC uttalar inte sig i alla situationer, men när ICRC uttalar sig bör man ta hänsyn till det.

Om ICRC inte uttalar sig kan man ta hänsyn till annat som finns tillgängligt, t.ex. vad en kommission som MR-rådet inrättat säger.

Lydelsen av ICRC:s pressmeddelande från den 27 maj 2012 ger uttryck för den s.k. distinktionsprincipen, dvs. man skiljer mellan militära och civila mål. Det är dock en skillnad mot uttalandet den 17 juli 2012 där man rakt ut konstaterar att det föreligger ett inbördeskrig. Att det i pressmeddelandet från maj talas om ”means and methods of warfare” är dock inte så konstigt eftersom man vet att man började använda otillåtna vapen mot civilbefolkningen redan 2011. Det ser han inte som ett formellt fastställande av inbördeskrig

DOMSKÄL

Mouhannad Droubi ska dömas för grov misshandel

Tingsrätten tar i denna del först ställning till vad som är utrett kring misshandeln, därefter hur misshandeln ska bedömas och slutligen om Mouhannad Droubi, som han gjort gällande, befunnit sig i en nödsituation.

Vad är utrett kring misshandeln?

Att Mouhannad Droubi misshandlat Enes Abu Ahmad är ostridigt och utrett genom filmen som spelats upp samt de uppgifter som Mouhannad Droubi och Enes Abu Ahmad lämnat. Mouhannad Droubi har förnekat att han handlat tillsammans och i samförstånd med övriga personer som var inblandade i våldsutövningen och att han misshandlat Enes Abu Ahmad utöver det som framgår av filmen. Mot detta står Enes Abu Ahmads uppgifter om att Mouhannad Droubi hade en aktiv och ledande roll i misshandeln under alla dygn den pågick, med undantag för den första dagen.

Enes Abu Ahmad har lämnat en utförlig, detaljrik och sammanhängande berättelse. Han har talat om då han varit osäker och han har inte överdrivit utan tvärtom snarare framstått som återhållsam, t.ex. när han inte ansåg att det var värt att nämna att han tvingats släcka glödande cigaretter med bara fötter och han förklarade att han minskade smärtan genom att använda hälen där huden är tjock. Han har självmant berättat om en s.k. flygande matta som användes vid misshandeln och förklarat hur den fungerar samt, sedan åklagarna tagit fram en bild som han fått se, även förklarat hur den som användes för honom avvek från den på bilden.

Enes Abu Ahmad har varit noga med att skilja den inledande delen av misshandeln då han bl.a. sparkades, fick splitter i nacke och arm på grund av skottet i väggen samt knivhöggs, från de delar av misshandeln som skedde sedan Mouhannad Droubi kom in i bilden. Det finns inget som talar för att Enes Abu Ahmad velat anklaga Mouhannad Droubi för mer än det som skett efter dennes inblandning. Enes Abu Ahmad har noggrant redogjort för vilka skador han hade före misshandeln och vilka skador han fick på grund av misshandeln. Han begär exempelvis endast ersättning för sex av de tänder som saknas i hans mun.

Utlåtandet i rättsintyget ger inte mycket ledning i frågor om skadornas ålder, uppkomst och svårighet, vilket kan vara naturligt då en undersökning görs så långt i efterhand som i detta fall. De undersökningsfynd som gjorts och de skador och ärr som Enes Abu Ahmad även visat upp vid huvudförhandlingen stämmer dock med den skadebild och misshandel som Enes Abu Ahmad berättat om. Hans berättelse får således även stöd av skador och ärr på hans kropp. Enes Abu Ahmads uppgift om att misshandeln pågått i flera dygn vinner också stöd i det förhållandet att han var bunden på olika sätt på filmen respektive på den bild som åberopats.

Mouhannad Droubi har under förundersökningen till en början förnekat att han deltagit i misshandeln över huvud taget. Han har i flera avseenden även i övrigt ändrat sina uppgifter utan att kunna lämna en övertygande förklaring till det,

exempelvis i frågan om hur länge han var frihetsberövad i Syrien. Mouhannad Droubis uppgifter är enligt tingsrättens mening inte sådana att de förtar bevisvärdet av Enes Abu Ahmads uppgifter.

Vid en samlad bedömning anser tingsrätten att Enes Abu Ahmads uppgifter är trovärdiga och tillförlitliga samt vinner stöd av övrig utredning, bl.a. den återopade filmen. Enes Abu Ahmads uppgifter ska därför läggas till grund för bedömningen. Genom de uppgifter som Enes Abu Ahmad lämnat är det utrett att misshandeln ägde rum utanför al-Haffah i Latakiaregionen under fem sammanhängande dygn och avslutades när regimstyrkorna intog al-Haffah, vilket var den 5 juni 2012. Det är vidare visat att Mouhannad Droubi deltagit i misshandeln under hela denna tid med undantag för den första dagen, samt att Enes Abu Ahmad under den tid som Mouhannad Droubi deltagit misshandlats på det sätt som gjorts gällande i gärningsbeskrivningen. Av såväl filmen som Enes Abu Ahmads uppgifter framgår att Mouhannad Droubi deltagit i misshandeln tillsammans och i samförstånd med andra. Tingsrätten övergår då till frågan hur misshandeln ska bedömas.

Hur ska misshandeln bedömas?

Vid bedömningen av om misshandelsbrottet är grovt ska enligt 3 kap. 6 § brottsbalken särskilt beaktas om gärningen var livsfarlig eller om gärningsmannen har tillfogat en svår kroppsskada eller allvarlig sjukdom eller annars visat särskild hänsynslös eller råhet. Straffskalan för grov misshandel är fängelse i lägst ett och högst sex år. Om ett misshandelsbrott bedöms som synnerligen grovt är straffskalan fängelse i lägst fyra och högst tio år. En misshandel kan vara synnerligen grov om kroppsskadan är bestående, gärningen orsakat synnerligt lidande eller gärningsmannen visat synnerlig hänsynslöshet.

Av lagmotiven (prop. 2009/10:147 s. 18 f och 38) framgår att till synnerligen grov misshandel ska hänföras fall av misshandel där omständigheterna vid brottet är starkt försvårande. Faktorer som kan medföra att en misshandel bedöms som grov

med hänsyn till gärningsmannens hänsynslöshet eller råhet är att misshandeln har varit oprovocerad, långvarig eller riktat sig mot en skyddslös person. I det sistnämnda hänseendet tas hänsyn till både offrets allmänna möjlighet att försvara sig och till om offret har misshandlats av flera personer. Till synnerligen grov misshandel hör även fall där en svår kroppsskada är bestående eller misshandeln inneburit kraftig och långvarig smärta eller stark dödsångest. Det framgår vidare att med synnerligt lidande avses i första hand att misshandeln orsakat kraftig och långvarig smärta, vilket anges kan vara fallet vid en omfattande våldsanvändning under ett inte helt kortvarigt förlopp, såsom vid misshandel av tortyrliknande slag, och om misshandeln har orsakat stark dödsångest eller liknande stor psykisk påfrestning hos offret. En helhetsbedömning ska göras av samtliga omständigheter i det enskilda fallet.

Misshandeln av Enes Abu Ahmad har pågått under flera dagar och nätter då han varit bunden och försvarslös. Misshandeln har utövats av flera personer och bestått av såväl slag med händer och tillhyggen som sparkar mot olika delar av kroppen på Enes Abu Ahmad, som utöver bunden till händer, fötter och överkropp även varit påtagligt skadad sedan tidigare. Det finns särskilt grymma inslag i misshandeln exempelvis när slag utdelades mot och vätska hällades i Enes Abu Ahmads öppna sår. Till det kommer att i vart fall en av de personer som deltog i misshandeln bar vapen i uppenbart syfte att förstärka Enes Abu Ahmads utsatthet. Enes Abu Ahmad har berättat om hur han under dessa dygn trodde att han skulle dö och att han även önskade det. Misshandeln har varit synnerligen hänsynslös och gärningen har också orsakat Enes Abu Ahmad synnerligt lidande då misshandeln fortsatt även efter att han fått omfattande skador samt eftersom gärningen lett till långvarig smärta och inneburit dödsångest eller liknande påfrestning för Enes Abu Ahmad. Misshandelsbrottet är av dessa skäl att bedöma som synnerligen grovt.

Har Mouhannad Droubi befunnit sig i en nödsituation?

Mouhannad Droubi har gjort gällande att han handlat i nöd och därför ska gå fri från ansvar. Han har uppgett att han tvingats utföra misshandeln och att om han vägrat skulle han själv ha blivit misshandlad. Till stöd för detta har han åberopat bl.a. vittnesförhör med sina vänner Mohamad Kamal Farhat, Mohamad Sahl Abu Khalil och Abdulkhader Sheikabdo. Vittnena har inte varit på plats och gjort egna iakttagelser utan deras uppgifter bygger på vad Mouhannad Droubi ska ha sagt till dem, vilket givetvis redan det begränsar bevisvärdet. Abdulkhader Sheikabdo har ändrat sina uppgifter på sådant sätt att han inte framstår som trovärdig, hans uppgifter kan inte läggas till grund för en bedömning i någon del. Beträffande de övriga två vittnena kan tilläggas att det framstår som märkligt att deras uppgifter inte förts in i processen tidigare utan först inför huvudförhandling i tingsrätten efter att hovrätten återförvisat målet. Tingsrätten konstaterar att bevisvärdet av dessa vittnesuppgifter är lågt.

Mouhannad Droubi har inte gjort gällande att han stått under direkt hot exempelvis haft ett gevär riktat mot sig. Det är vidare utrett att han deltagit i misshandeln i betydligt större utsträckning och haft en betydligt mer aktiv och ledande roll än vad han velat uppge. Mot hans uppgifter om nöd talar även det förhållandet att det enligt Enes Abu Ahmad fanns personer – al-Haffah-gruppen – som vägrat delta i misshandeln utan att utsättas för repressalier. Mot att det varit fråga om en nödsituation talar slutligen med styrka det förhållandet att Mouhannad Droubi sedan han lämnat Syrien vid upprepade tillfällen lagt upp filmen och bilder över misshandeln på Facebook, i vissa fall med kommentarer som ”vårt straff är hårt” och ”he..he..he”. Tingsrätten gör med hänsyn till det anförda bedömningen Mouhannad Droubis invändning om att han befunnit sig i en nödsituation är obefogad.

Sammanfattning

Tingsrätten har kommit fram till att Enes Abu Ahmads uppgifter ska läggas till grund för en bedömning i målet och att det genom dessa är visat att Enes Abu Ahmad misshandlats och Mouhannad Droubi deltagit i misshandeln på det sätt som påstås i gärningsbeskrivningen. Misshandeln har bedömts som synnerligen grov. Mouhannad Droubis invändning om att han befunnit sig i en nödsituation har ansetts obefogad. Mouhannad Droubi ska därför dömas för grov misshandel, vilken är att bedöma som synnerligen grov.

Åtalet avseende folkrättsbrott ska ogillas**Utgångspunkter**

Enligt straffbestämmelsen om folkrättsbrott, 22 kap. 6 § brottsbalken i dess lydelse före den 1 juli 2014, döms den för folkrättsbrott som gjort sig skyldig till en svår överträdelse av något sådant avtal med främmande makt eller någon sådan allmänt erkänd grundsats, som rör den internationella humanitära rätten i väpnade konflikter.

Åklagarna har gjort gällande att Mouhannad Droubi genom misshandeln mot en person försatt ur stridbart skick, gjort sig skyldig till en svår överträdelse av den gemensamma art. 3 i Genèvekonventionerna I-IV, samt allmänt erkända grundsatser som rör den internationella humanitära rätten.

Mouhannad Droubi har bestritt ansvar för folkrättsbrott och i denna del särskilt anfört att det inte förelåg en intern väpnad konflikt i Syrien vid tiden för misshandeln och att Enes Abu Ahmad inte heller kan anses ha ingått i kretsen av skyddade personer.

För att kunna ta ställning till om Mouhannad Droubi ska dömas för folkrättsbrott ska tingsrätten först pröva om det förelegat en intern väpnad konflikt i Syrien, om misshandeln ägt rum under pågående intern väpnad konflikt, om Enes Abu Ahmad varit en skyddad person och slutligen om det förelegat en sådan koppling (nexus) mellan den väpnade konflikten och misshandeln som gör den internationella humanitära rätten tillämplig på gärningen. Om någon av frågorna besvaras nekande ska åtalet i denna del ogillas.

När uppstod en intern väpnad konflikt i Syrien?

De partssakkunniga vittnena Ola Engdahl och Said Mahmoudi har redovisat sinsemellan olika uppfattningar i frågan om vilken vikt som bör tillmätas ICRC:s ställningstagande i juli 2012 och om det ska vara avgörande för från vilken tidpunkt det kan anses ha förelegat en intern väpnad konflikt i Syrien.

Det saknas en legal definition av vad som i folkrättslig mening är en intern väpnad konflikt. ICTY har i ett antal avgöranden utvecklat olika kriterier som kännetecknar en intern väpnad konflikt. Kriterierna har till syfte att skilja en intern väpnad konflikt, i den mening som avses i Genèvekonventionernas gemensamma art. 3, från interna oroligheter (upplöpp, kortlivade uppror etc.). Enligt ICTY krävs det för att det ska anses vara en intern väpnad konflikt att konflikten inbegriper ett utdraget väpnat våld mellan regeringsstyrkor och organiserade väpnade grupper eller mellan sådana grupper inom en stat. Prövningen i denna del består av två delar; dels ska det väpnade våldet ha uppnått ett visst högre mått av intensitet, dels ska den upproriska väpnade gruppen ha uppnått en tillräcklig grad av organisation (se bl.a. ICTY:s avgöranden i Tadić-målet, särskilt p. 561–568, Kunarac-målet p. 55 och Limaj-målet, särskilt p. 83–90). I sina avgöranden har ICTY beaktat objektivt konstaterbara fakta som indikatorer på att intensitets- och organisationskriterierna varit uppfyllda. ICTY:s prövning utifrån olika indikatorer grundade på objektivt konstaterbara fakta får i dag anses vara allmänt gällande, bl.a. använd vid definitionen av intern väpnad konflikt i ICRC:s *Opinion paper* från mars 2008.

Tingsrätten utgår i sin fortsatta prövning från att bedömningen av om en intern väpnad konflikt förelegat i Syrien ska göras utifrån sådana kriterier som har utvecklats i ICTY:s praxis. Den utredning som har lagts fram i målet i denna del består i huvudsak av olika rapporter och uttalanden som gjorts beträffande läget i Syrien under våren och sommaren 2012.

Av COI:s rapport från den 15 augusti 2012 framgår bl.a. följande.

- Under rapporteringsperioden (15 februari 2012 – 20 juli 2012) ökade konfliktens intensitet och varaktighet, liksom den organisatoriska förmågan hos de oppositionella väpnade grupperna. Det väpnade våldet ökade i intensitet och spred sig geografiskt. Stridigheterna mellan regimstyrkor och oppositionella väpnade grupper ökade.
- Både FSA och SNC (Syriens nationella råd) var parter i den överenskommelse som i mars 2012 träffades om en sexpunktsplan och vapenvila. Den 12 april 2012 trädde en vapenvila i kraft med följd att våldet minskade under april månad. Härefter intensifierades de militära aktionerna på nytt till en sådan grad att UNSMIS (FN:s insats i Syrien, *United Nations Supervision Mission in Syria*) tillfälligt tvingades suspendera sina planerade åtgärder på det syriska territoriet.
- De oppositionella väpnade grupperna fick en ökad tillgång till vapen och en allt bättre förmåga att använda dessa vapen effektivt. Användandet av sprängladdningar mot regimstyrkorna ökade i omfattning. De väpnade grupperna stred mot regimstyrkorna både i regelrätta sammandrabbningar och genom bakhåll.
- Under rapporteringsperioden vidtog FSA åtgärder för att komma till rätta med tidigare brister i sin ledningsstruktur. Trots dess brist på övergripande befälsstruktur så utgjorde FSA den främsta oppositionella väpnade gruppen i Syrien. Många grupper hävdade tillhörighet till FSA. FSA skapade vidare lokala militärråd i vissa områden och högt uppsatta inom FSA tillkännagav

bildandet av det nya *Joint Military Command of the Syrian Revolution*, som var avsett att ena och leda alla de väpnade grupperna och koordinera gruppernas verksamheter.

I rapporten görs bedömningen att konfliktens intensitet och varaktighet, i kombination med de väpnade gruppernas ökade organisationsgrad, gjort att gränsen för vad som utgör en intern väpnad konflikt uppnåtts.

Det har vidare framkommit att Human Rights Watch i en rapport i maj 2012 hävdade att det förelåg en intern väpnad konflikt i Syrien.

Den 27 maj 2012 gick ICRC ut med ett pressmeddelande där ledaren för delegationen i Syrien uttalade:

“We urge the parties to the fighting to distinguish at all times between civilians and those participating in the hostilities. Especially when fighting in populated areas, the parties must constantly take care in their choice of means and methods of warfare to spare civilians the effect of the hostilities.”

Innehållet i uttalandet ska läsas i belysning av de folkrättsliga distinktions- och försiktighetsprinciperna. Distinktionsprincipen innebär ett krav på att det i krigföring görs en åtskillnad mellan militära mål å ena sidan och civilbefolkning och dess egendom å andra sidan; militära attacker får endast riktas mot de förra. Försiktighetsprincipen ålägger de stridande en skyldighet att iaktta alla rimliga försiktighetsåtgärder för att undvika skador på civila och civila objekt.

Den syriska regimen genom president Bashar al-Assad uttalade den 26 juni 2012 att det förelåg en krigssituation i Syrien (se ovan nämnda COI-rapport från augusti 2012, s. 45 fotnot c).

Den 17 juli 2012 förklarade ICRC i ett pressmeddelande att det förelåg en intern väpnad konflikt i Syrien och att den internationella humanitära rätten var tillämplig.

Tingsrätten har att göra en egen och samlad bedömning av den utredning som lagts fram. För denna bedömning är COI:s slutsatser i rapporten från augusti 2012 av betydelse. Att COI hämtar sitt mandat inom området för mänskliga rättigheter och inte primärt den internationella humanitära rätten hindrar inte att kommissionens underlag, rapporter och bedömningar beaktas och värderas efter sin tyngd också i frågor som den nu aktuella om när en intern väpnade konflikt uppstått.

I COI:s rapport från augusti 2012 gör kommissionen bedömningen att konfliktens intensitet och varaktighet, i kombination med de väpnade gruppernas ökade organisationsgrad, gjort att gränsen för vad som utgör en intern väpnad konflikt uppnåtts under observationsperioden från februari till juli 2012. Detta tillsammans med att ett avtal om vapenvila träffades i mars 2012, vilket i sig visar att det då fanns parter mellan vilka ett sådant avtal kunde träffas, ger stöd för att förhållandena i Syrien under våren 2012 utvecklats till en intern väpnad konflikt. Ytterligare stöd för det ger rapporten från Human Rights Watch och även ICRC:s pressmeddelande i maj 2012. I ICRC:s pressmeddelande talas det bl.a. om stridande parter och skyddet av civila.

Tingsrätten anser inte att ICRC:s pressmeddelande den 17 juli 2012 utesluter att förhållandena i Syrien varit sådana att det förelegat en intern väpnad konflikt dessförinnan. Även från regimen uttalades att det förelåg ett krigstillstånd innan ICRC gick ut med sitt pressmeddelande i juli.

Med hänsyn till framförallt de förhållanden som COI i rapporten från augusti 2012 redogjort för när det gäller intensitetsnivå och organisationsgrad, samt Human Rights Watchs bedömning och innehållet i ICRC:s pressmeddelande i maj 2012, anser tingsrätten att utredningen med en tillräcklig grad av säkerhet visar att en intern väpnad konflikt förelegat i Syrien i vart fall sedan slutet av maj 2012.

Ägde misshandeln rum under den interna väpnade konflikten?

Tingsrätten har ansett det styrkt att misshandeln ägde rum under fem dygn och att den upphört i samband med att Enes Abu Ahmad släpptes fri den 5 juni 2012. Den misshandel som Enes Abu Ahmad utsatts för har således ägt rum under tid då det rått en intern väpnad konflikt i Syrien. Förhållandena är alltså sådana att den internationella humanitära rätten och bestämmelsen om folkrättsbrott i 22 kap. 6 § brottsbalken, i dess lydelse före den 1 juli 2014, kan vara tillämpliga på gärningen.

Tillhörde Enes Abu Ahmad kretsen av skyddade personer?

Skyddade personer enligt art. 3 i Genèvekonventionerna är bl.a. stridande personer som inte direkt deltar i fientligheterna, exempelvis personer som lagt ned vapnen eller som försatts ur stridbart skick genom fångenskap.

Enes Abu Ahmad har varit en stridande person. Vid tiden för misshandeln deltog han inte i några strider utan var bakbunden på en stol. Han var, som åklagarna gjort gällande, försatt ut stridbart skick. I samband med frågan om koppling (nexus) till konflikten kommer tingsrätten in på hur man ska se på Enes Abu Ahmads stridande tillhörighet och frågan om det kan anses ha funnits ett motpartsförhållande mellan honom och gruppen med bl.a. Mouhannad Droubi som utförde misshandeln.

Förelåg det en nära koppling (nexus) mellan den interna väpnade konflikten och misshandeln?

Alla brott som begås på ett en stats territorium under en intern väpnad konflikt är inte folkrättsbrott. En förutsättning för att den internationella humanitära rätten ska bli tillämplig är att gärningen haft en nära koppling (nexus) till den interna väpnade konflikten. Det behöver inte röra sig om ett direkt orsakssamband och gärningen behöver inte ha ägt rum under strid, men den interna väpnade konflikten måste ha spelat en så betydelsefull roll för gärningen att denna kan sägas ha varit nära

kopplad till stridigheterna. Ett annat sätt att uttrycka det är att gärningen ska främja det övergripande målet med konflikten.

Vid bedömningen beaktas bl.a. om gärningsmannen varit stridande, om målsäganden varit icke-stridande, om gärningsmannen och målsäganden varit motståndare i konflikten, om gärningen kan sägas ha tjänat militärstrategiska syften och om gärningen har begåtts inom ramen för gärningsmannens tjänst (jfr bl.a. Tadić-målet, p. 572–573, Kunarac-målet, p. 58-59, och Limaj-målet, p. 91). I frågan om en sådan koppling förelegat mellan misshandeln som prövas i detta mål och den interna väpnade konflikten i Syrien gör tingsrätten följande överväganden.

Åklagarna har med anledning av vad Enes Abu Ahmad berättat om anledningen till misshandeln framhållit att konflikten i Syrien inte är ett tvåpartskrig mellan regimen och rebeller utan även ett krig mellan olika motståndsgupper. Åklagarna har gjort gällande att Enes Abu Ahmad vid tiden för misshandeln lämnat den grupp som Mouhannad Droubi ingick i och ingått i en annan väpnad grupp samt att det mellan de olika grupperna kan ha förelegat olika intressen varför de hamnat i konflikt med varandra. Åklagarna har hävdat att misshandeln på detta sätt har ett samband med den väpnade konflikten.

Tingsrätten konstaterar inledningsvis att såväl Mouhannad Droubi som Enes Abu Ahmad, mot bakgrund av vad Enes Abu Ahmad berättat, bör räknas som stridande för motståndsrörelsen i den interna väpnade konflikten. Att Mouhannad Droubi var stridande får även stöd av den åberopade chatten från Facebook och fotografierna av honom där han har militär klädsel och är beväpnad.

Enes Abu Ahmad har berättat att misshandeln ägde rum med anledning av ett bråk mellan honom och gruppens ledare Saaid Tarboush om vapen. Någon annan utredning kring motivet bakom misshandeln som gör att man kan bortse från dessa uppgifter har inte presenterats. Enligt Enes Abu Ahmad uppkom bråk sedan han

blivit arg över att Saaïd Tarboush inte ville förse hans grupp med tillräckligt många vapen. Den omständigheten att Saaïd Tarboush alls var villig att förse Enes Abu Ahmads grupp med vapen talar enligt tingsrätten mot att grupperna skulle vara motståndare till varandra. Annat har inte heller framkommit än att Enes Abu Ahmads grupp hade till syfte att med väpnat våld sätta sig upp mot regimen. Syftet med gruppens verksamhet var således detsamma som Saaïd Tarboushs grups syfte. Misshandeln kan under dessa förhållanden inte anses ha utgjort del av någon militärstrategisk plan eller led i stridigheterna mellan parter i den interna väpnade konflikten. Tingsrätten konstaterar att utifrån de uppgifter som lämnats har gärningsmännen stått på samma sida som Enes Abu Ahmad i den väpnade konflikten. Motivet till misshandeln förefaller ha varit en hämnd mot Enes Abu Ahmad för att han satt sig upp mot Saaïd Tarboush. Misshandeln kan därmed inte anses ha haft sådan koppling (nexus) till den interna väpnade konflikten som krävs för folkrättsbrott.

Även om den interna väpnade konflikten var en förutsättning för att Mouhannad Droubi och Enes Abu Ahmad skulle befinna sig på samma plats vid den aktuella tidpunkten, och för att bråket mellan Enes Abu Ahmad och Saaïd Tarboush skulle uppstå, anser tingsrätten inte att det förelegat någon folkrättsligt relevant koppling till den interna väpnade konflikten i Syrien. Av samma skäl var Enes Abu Ahmad vid misshandeln, trots att han var en stridande person försatt ur stridbart skick, enligt tingsrätten, inte att betrakta som en särskilt skyddad person i folkrättslig mening. Att Mouhannad Droubi trodde att Enes Abu Ahmad tillhörde regimen styrkor, föranleder ingen annan bedömning. För ett sådant s.k. subjektivt överskott ska han inte dömas. Åtalet för folkrättsbrott ska således ogillas.

Sammanfattning

Tingsrätten har ansett utrett att det i vart fall i slutet av maj 2012 förelåg en intern väpnad konflikt i Syrien och att misshandeln ägde rum under den pågående interna väpnade konflikten. Tingsrätten har dock inte ansett att det förelegat en sådan

koppling mellan den interna väpnade konflikten och misshandeln som är en förutsättning för att Mouhannad Droubi ska kunna dömas för folkrättsbrott. Åtalet för folkrättsbrott ska därför ogillas.

Mouhannad Droubi ska utvisas

Mouhannad Droubi har motsatt sig begäran om utvisning och hävdar att han riskerar att bli dödad eller allvarligt skadad om han återvänder till Syrien.

Av Migrationsverkets senaste yttrande (aktbil. 41) framgår att verket handlägger ett ärende om återkallelse av Mouhannad Droubis permanenta uppehållstillstånd och alternativa skyddsstatusförklaring, men att ärendet inte är avgjort. Vidare framgår att enligt verkets senaste bedömning löper i huvudsak alla som återvänder till Syrien en individuell risk att utsättas för sådan behandling som avses i bl.a. 12 kap. 1 § utlänningslagen (2005:716), dvs. utsättas för att straffas med döden eller utsättas för kroppsstraff, tortyr eller annan omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning. Till detta måste enligt Migrationsverket läggas den uppmärksamhet som Mouhannad Droubi har rönt i massmedia. Migrationsverket gör mot den bakgrunden bedömningen att det för närvarande inte är möjligt att verkställa ett beslut om utvisning av Mouhannad Droubi till Syrien. Enligt Migrationsverket är hindret inte bestående utan tillfälligt.

Mouhannad Droubi döms nu för ett synnerligen grovt brott och det skulle kunna medföra allvarlig fara för allmän ordning och säkerhet om han tillåts att stanna här. Han har vistats i Sverige endast något år innan han frihetsberövades i detta mål och han har i övrigt ingen anknytning hit. Migrationsverket har gjort bedömningen att hindret mot att verkställa en utvisning är tillfälligt. Tingsrätten ser inte skäl att göra någon annan bedömning. Mouhannad Droubi ska därför utvisas från Sverige med förbud att återvända hit.

Påföljden ska bestämmas till sju års fängelse

Mouhannad Droubi förekommer inte i belastningsregistret.

Det lägsta straffet för synnerligen grov misshandel är fyra års fängelse. Tingsrätten konstaterar att straffvärdet för den nu aktuella misshandeln är betydligt högre. Det har varit fråga om ett utdraget händelseförlopp som pågått under flera dygn då Enes Abu Ahmad varit bunden och försvarslös samt upprepade gånger utsatts för mycket allvarlig misshandel som präglats av synnerlig hänsynslöshet från gärningsmännens sida. Misshandeln har lett till omfattande fysiska skador, långvarig smärta och dödsångest eller liknande påfrestning för Enes Abu Ahmad. Tingsrätten bedömer att straffvärdet av Mouhannad Droubis brottslighet motsvarar sju års fängelse. I den bedömningen har tingsrätten beaktat särskilt att misshandeln inneburit ett allvarligt angrepp på Enes Abu Ahmads liv, hälsa och trygghet (29 kap. 1 § andra stycket sista meningen brottsbalken). Eftersom Mouhannad Droubi inte har någon anknytning till Sverige kan han inte anses drabbas av sådant men på grund av utvisningen som ska beaktas vid straffmätningen.

Mouhannad Droubis brottslighet har ett så högt straffvärde och är av sådant slag (d.v.s. art) att det inte kan komma i fråga att välja något annat straff än fängelse.

Strafftiden ska bestämmas i enlighet med straffvärdet, dvs. till sju år.

Skadestånd

Mouhannad Droubi har bestritt skadeståndsbegäran med hänvisning till sin inställning i skuldfrågan. Någon annan grund för bestridandet har, med undantag för tandkostnaderna, inte förts fram. Mouhannad Droubi döms för grov misshandel

enligt åtalet. Med hänsyn till de uppgifter Enes Abu Ahmad lämnat om misshandeln och sina skador anser tingsrätten att begärd kränkningsersättning är skälig. Det är vidare genom Enes Abu Ahmads uppgifter utrett att han haft besvär som berättigar till ersättning för sveda och värk under den tid som begärts. I övrigt är begärda belopp vitsordade.

När det gäller tandkostnader har Mouhannad Droubi bestritt att tänderna slogs ut vid misshandeln och anfört att det inte går att avgöra tiden för tandskadornas uppkomst, bl.a. mot bakgrund av Enes Abu Ahmads generellt dåliga tandstatus. Enes Abu Ahmad har begärt ersättning för sex av de tänder som saknas i hans mun. Han har berättat att dessa tänder slogs ut i samband med misshandeln, dels med tången som syns i filmen, dels med de piskor som användes. Tingsrätten har konstaterat att Enes Abu Ahmads uppgifter är trovärdiga och tillförlitliga samt vinner stöd av övrig utredning och att de ska läggas till grund för en bedömning i skadeståndsdelen. Genom Enes Abu Ahmads uppgifter är det därför visat att de tänder som det begärs ersättning för slogs ut i samband med misshandeln.

Enes Abu Ahmads begäran om skadestånd ska således beviljas fullt ut.

Ersättningar

Claes Borgströms kostnadsräkning innefattar en begäran om ersättning för – utöver utlägg och tolkkostnader – arbete under sammanlagt 83 timmar och för tidsspillan under 20 timmar. Tingsrätten konstaterar att den begärda ersättningen, som avser tiden från hovrättens förordnande av målsägandebiträde, är skälig.

Magnus Strömbergs kostnadsräkning innefattar en begäran om ersättning för arbete

under – rätt sammanlagt – 162 timmar och 20 min. samt för tidsspillan under 34 timmar utöver ersättningar för utlägg och tolkning. Ersättningen avser tiden i hovrätten och i tingsrätten efter återförvisning. Även den begärda ersättningen anser tingsrätten är skälig.

Magnus Strömberg har begärt ersättning för utlägg för utredning med 10 000 kr exklusive moms, och förklarat att ersättningen avser åberopat sakkunnigutlåtande. Tingsrätten konstaterar att kostnaden varit skäligen påkallad för tillvaratagandet av Mouhannad Droubis rätt och att det finns skäl att bevilja begärd ersättning.

Enes Abu Ahmed har – utöver tidigare beviljat förskott – begärt ersättning för kostnader i samband med resor i Turkiet, bl.a. inför avresan till Sverige och till förhör och visumansökan. Han tillerkänns begärd ersättning för resor. I avsaknad av underlag avslås begäran avseende ersättning för logi. När det gäller kostnader för mat tillerkänns Enes Abu Ahmed ersättning motsvarande gällande traktamente, dvs. 60 kr per dag.

Övrigt

Mouhannad Droubi har inte haft någon erinran mot åklagarnas begäran om beslag. Begäran är lagligen grundad och ska därför bifallas.

Minimistraflet för synnerligen grov misshandel är två års fängelse. Det är inte uppenbart att det saknas risk för att Mouhannad Droubi flyr undan straff eller fortsätter att begå brott. Mouhannad Droubi ska därför stanna kvar i häkte.

Det följer av lag att Mouhannad Droubi som döms för brott med fängelse i straffskalan ska betala avgift till brottsofferfonden, som vid tiden för brottet uppgick till 500 kr.

SÖDERTÖRNS TINGSRÄTT

DOM
2016-05-11

B 2639-16

Avdelning 3

Kostnaden för målsägandebiträdet och försvararen ska stanna på staten.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 1 (DV 400)

Överklagandet ska adresseras till Svea hovrätt och ska ha kommit in till tingsrätten senast den 1 juni 2016.

I avgörandet har chefsrådmannen Camilla Olsson samt nämndemännen Berit Valfridsson, Heidi Hildén Gershater och Mehmet Kulbay deltagit. Tingsrätten är enig.

Avräkningsunderlag bifogas.

SÖDERTÖRNS TINGSRÄTT AVRÄKNINGSUNDERLAG

Avdelning 3

2016-05-11

Huddinge

Mål nr: B 2639-16**Underlaget avser**

Person-/samordningsnummer/födelsetid 19870103-9094	Datum för dom/beslut 2016-05-11
Efternamn Droubi	Förnamn Mouhannad

Ovan angiven person har under en sammanhängande tid av minst 24 timmar varit frihetsberövad som anhållen, häktad eller på något annat sådant sätt som avses i 19 a § lagen (1974:202) om beräkning av strafftid m.m. eller 10 a § lagen (1998:603) om verkställighet av sluten ungdomsvård under nedan angivna tider.

Frihetsberövad**Frihetsberövandet hävt/upphört/avbrutet**

2014-10-04	
------------	--

Särskild anteckning

- ☐ Kriminalvården har lämnat domstolen en underrättelse om att det finns uppgifter hos Kriminalvården som är av betydelse för avräkning (8 § förordningen (1974:286) om beräkning av strafftid m.m.).

Särskild upplysning till Kriminalvården m.fl. myndigheter

- ☐ Det finns tidigare meddelad dom, beslut eller avräkningsunderlag enligt 12 a § straffföreläggandekungörelsen (1970:60) som innehåller uppgift om frihetsberövande som har betydelse för avräkning (3 § 4 förordningen (1990:893) om underrättelse om dom i vissa brottmål, m.m.).

Underskrift

Postadress

141 84 Huddinge

Besöksadress

Björnkullavägen 5 A

Telefon

08-561 660 30

Telefax

08-711 05 80

Expeditionstid

måndag - fredag

E-post: sodertorns.tingsratt.avdelning3@dom.se

08:30-16:00

www.sodertornstingsratt.domstol.se

SVERIGES DOMSTOLAR

ANVISNING FÖR ÖVERKLAGANDE - DOM I BROTTMÅL

Den som vill överklaga tingsrättens dom, eller ett i domen intaget beslut, ska göra detta skriftligen. **Skrivelsen ska skickas eller lämnas till tingsrätten.** Överklagandet prövas av den hovrätt som finns angiven i slutet av domen.

Överklagandet ska ha kommit in till tingsrätten **inom tre veckor** från domens datum. Sista dagen för överklagande finns angiven på sista sidan i domen.

Har ena parten överklagat domen i rätt tid, får också motparten överklaga domen (s.k. **anslutningsöverklagande**) även om den vanliga tiden för överklagande har gått ut. Överklagandet ska också i detta fall skickas eller lämnas till tingsrätten och det måste ha kommit in till tingsrätten **inom en vecka** från den i domen angivna sista dagen för överklagande. **Om det första överklagandet återkallas eller förfaller kan inte heller anslutningsöverklagandet prövas.**

Samma regler som för part gäller för den som inte är part eller intervenient och som vill överklaga ett **i domen intaget beslut** som angår honom eller henne. I fråga om sådant beslut finns dock inte någon möjlighet till anslutningsöverklagande.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i hovrätten fordras i vissa fall att **prövningstillstånd** meddelas. Hovrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som tingsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som tingsrätten har kommit till,

3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd krävs och sådant inte meddelas står tingsrättens avgörande fast. Det är därför viktigt att det, i de fall prövningstillstånd krävs, klart och tydligt framgår av överklagandet till hovrätten varför klaganden anser att prövningstillstånd bör meddelas.

I vilka fall krävs prövningstillstånd?

Brottmålsdelen

Det krävs prövningstillstånd för att hovrätten ska pröva en tingsrätts dom om den tilltalade

1. inte dömts till annan påföljd än böter, eller
2. frikänts från ansvar och brottet inte har mer än 6 månaders fängelse i straffskalan.

Enskilt anspråk (skadeståndstalan)

För att hovrätten ska pröva en skadeståndstalan krävs prövningstillstånd. Från denna regel gäller följande undantag:

Överklagas domen även i brottmålsdelen och avser överklagandet frågan om den tilltalade ska dömas till ansvar för en gärning krävs inte prövningstillstånd för ett till denna gärning kopplat enskilt anspråk i de fall

1. det enligt ovanstående regler inte krävs prövningstillstånd i brottmålsdelen, eller
2. prövningstillstånd i brottmålsdelen meddelas av hovrätten.

Beslut i övriga frågor

Krävs prövningstillstånd i brottmålsdelen krävs även prövningstillstånd vid beslut som endast får överklagas i samband med överklagande av domen.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla uppgifter om

1. den dom som överklagas med angivande av tingsrättens namn samt dag och nummer för domen,
2. parternas namn och hemvist och om möjligt deras postadresser, yrken, personnummer och telefonnummer, varvid parterna benämns klagande respektive motpart,
3. den ändring av tingsrättens dom som klaganden vill få till stånd,
4. grunderna (skälen) för överklagandet och i vilket avseende tingsrättens domskäl enligt klagandens mening är oriktiga,
5. de bevis som åberopas och vad som ska styrkas med varje bevis, samt

6. om prövningstillstånd behövs, de omständigheter som åberopas till stöd för att prövningstillstånd ska meddelas.

Skriftliga bevis som inte lagts fram tidigare ska ges in samtidigt med överklagandet. Vill klaganden att det ska hållas ett förnyat förhör eller en förnyad syn på stället, ska han eller hon ange det och skälen till detta. Klaganden ska också ange om han eller hon vill att målsäganden eller den tilltalade ska infinna sig personligen vid huvudförhandlingen i hovrätten. Är den tilltalade anhållen eller häktad, ska det anges.

Skrivelsen ska vara undertecknad av klaganden eller hans/hennes ombud.

Ytterligare upplysningar lämnas av tingsrätten. Adress och telefonnummer finns på första sidan av domen.

Om ni tidigare informerats om att förenklad delgivning kan komma att användas med er i målet/ärendet, kan sådant delgivningssätt också komma att användas med er i högre instanser om någon överklagar avgörandet dit.